

Sanajumalanpalvelus

Sanajumalanpalveluksen kaavaa voidaan käyttää sekä sunnuntain tai muun pyhäpäivän pääjumalanpalveluksena että arkipäivän tai erityistilanteiden jumalanpalveluksena (esim. nuorten jumalanpalvelukset, oppilaitosten ja puolustusvoimien jumalanpalvelukset, kirkkovuoden juhla-aikojen jumalanpalvelukset, teemajumalanpalvelukset). Erityistilanteissa kaavaa voidaan käyttää soveltaen.

Sanajumalanpalveluksessa keskitytään sanaan ja rukoukseen. Seurakuntalaisille varataan mahdollisuus yksityiseen sielunhoitoon ja rikkiin ennen jumalanpalvelusta tai sen jälkeen.

Sanajumalanpalveluksen kaavaa käytetään myös kirkkojärjestyksen mainitsemassa erityistilanteessa (KJ 2: 7).

I Johdanto

---

1. Alkuvirsi

Virren sijasta voidaan käyttää psalmia, kuorolaulua tai soitinmusiikkia.

Alkumusiikin aikana voivat palvelutehtävissä toimivat saapua kuoriin ristikulkueena. Tällöin seurakunta seisoo.

2. Alkusiunaus

Siunaus ja vuorotervehdys voidaan laulaa tai lausua.

Siunaus

Sävelmäsarjat 1–3:

L I - sän ja + Po - jan ja Py - hän Hen-gen ni-meen.

S Aa - men, aa - men, aa - men.

Vuorotervehdys

Sävelmäsarjat 1–3:

L Her - ra ol - koon tei - dän kans - san - ne.

S Niin myös si - nun hen - ke - si kans - sa.

TAI

Siunaus

Sävelmäsarja 4:

L I - sän ja + Po - jan ja Py - hän Hen-gen ni-meen.

Vuorotervehdys

Sävelmäsarja 4:

3. Johdantosanat

Johdantosanat voidaan laatia vapaasti. Niissä otetaan huomioon päivän ja sen jumalanpalveluksen erityisluonne.

Jos johdantosanoja seuraa yhteinen rippi, niiden tulee johdattaa synnintunnustukseen.

Esimerkkejä johdantosanoiksi s. 179.

4. Yhteinen rippi

Yhteinen rippi voidaan siirtää saarnan (kohta 13) jälkeen.

Synnintunnustus

Synnintunnustus voidaan lukea yhteen ääneen. Sen ajaksi voidaan polvistua. Synnintunnustus on mahdollista jaksottaa rukouslauseella, -laululla tai hiljaisuudella. Synnintunnustukseen voi sisältyä hiljaista rukousta, johon kehoitetaan esimerkiksi: Kuule myös hiljainen anteeksipyyntöni.

Synnintunnustuksena voidaan käyttää myös virttä (s. 190).

Synnintunnustukset s. 184 (virsikirjan jumalanpalvelusliitteessä nrot 700–714).

Synninpäästö

Synninpäästön aamen voidaan laulaa tai lausua.

Synninpäästöt s. 190.

– synninpäästö

S Aamen.

Kiitosrukous

Kiitosrukous voidaan lukea yhteen ääneen.

Kiitosrukouksena voi olla myös virsi tai laulu, jolloin virsi (kohta 5) jätetään pois.

Kiitosrukoukset s. 192 (virsikirjan jumalanpalvelusliitteessä nrot 715–717).

– rukous

S Aamen.

5. Virsi

Virren sijasta voi olla psalmi, laulu tai soitinmusiikkia.

6. Päivän rukous

Rukouskehotus, rukous ja seurakunnan aamen voidaan laulaa tai lausua. Rukouskehotusta voi seurata lyhyt hiljainen rukous. Rukouksen sävelmät s. 417.

Sävelmäsarjat 1–3:

L Ru - koil - kaam - me.

– rukous

S Aa - men, aa - men.

TAI

Sävelmäsarja 4:

L Ru - koil - kaam - me.

– rukous

S Aa - men, aa - men.

II Sana

---

7. Ensimmäinen lukukappale

Lukija ilmoittaa raamatunkohdan. Seurakunta kuuntelee istuen.

Lukukappale tai sen osa voidaan laulaa.

Vastaussanat voidaan lausua tai laulaa (sävelmät s. 419).

– lukukappale

[**E** Tämä on Jumalan sana.

S Jumalalle kiitos.]

8. Vastaus

Vastauksena voi olla psalmi, virsi, laulu, soitinmusiikkia tai hiljaista mietiskelyä.

9. Toinen lukukappale

Lukija ilmoittaa raamatunkohdan. Seurakunta kuuntelee istuen.

Lukukappale tai sen osa voidaan laulaa.

Vastaussanat voidaan lausua tai laulaa (sävelmät s. 419).

– lukukappale

[E Tämä on Jumalan sana.

S Jumalalle kiitos.]

10. Päivän virsi eli graduuali (Graduale)

Virren sijasta voi olla muuta musiikkia.

*11. Evankeliumi

Evankeliumi ilmoitetaan sanomalla esimerkiksi: Nouskaamme kuulemaan pyhää evankeliumia.

Evankeliumin lukemisen edellä ja/tai sen jälkeen voidaan laulaa halleluja. Evankeliumia edeltävään hallelujalauluun voidaan liittää hallelujasäe (ks. Evankeliumikirja). Hallelujalaulun ja hallelujasäkeen sävelmiä s. 421.

Halleluja jätetään pois paastonaikana tuhkakeskiiviikosta lähtien. Tällöin hallelujalaulun sijasta voidaan käyttää psalmilauseita (ks. Evankeliumikirja). Psalmilauseen sävelmiä s. 426.

Evankeliumi tai sen osa voidaan laulaa.

Vastaussanat voidaan lausua tai laulaa (sävelmät s. 420).

– evankeliumi

[L/E Tämä on pyhä evankeliumi.

S Ylistys sinulle, Kristus.]

12. Virsi

Virren sijasta voi olla muuta musiikkia.

13. Saarna

Jos saarnan jälkeen tulee yhteinen rippi (kohta 4), lausutaan uskontunnustus synninpäästön jälkeen. Ennen yhteistä rippiä voi olla virsi tai muuta rippiin johdattavaa musiikkia.

*14. Uskontunnustus (Credo)

Uskontunnustus lausutaan yhteen ääneen.

Uskontunnustuksena voidaan käyttää myös virttä 167 tai 171. Tällöin virsi (kohta 15) jätetään pois. Vaihtoehtoisia uskontunnustuslauluja s. 204 (virsikirjan jumalanpalvelusliitteessä nrot 731–

Apostolinen uskontunnustus

S Minä uskon Jumalaan,
Isään, Kaikkivaltiaaseen,
taivaan ja maan Luojaan,
ja Jeesukseen Kristukseen,
Jumalan ainoaan Poikaan, meidän Herraamme,
joka sikisi Pyhästä Hengestä,
syntyi neitsyt Mariasta,
kärsi Pontius Pilatuksen aikana,
ristiinnaulittiin, kuoli ja haudattiin,
astui alas tuonelaan,
nousi kolmantena päivänä kuolleista,
astui ylös taivaisiin,
istuu Jumalan, Isän, Kaikkivaltiaan, oikealla puolella
ja on sieltä tuleva tuomitsemaan eläviä ja kuolleita,
ja Pyhään Henkeen,
pyhän, yhteisen seurakunnan,
pyhään yhteyden,
syntien anteeksiantamisen,
ruumiin ylösnousemisen
ja iankaikkisen elämän.

15. Virsi

Kolehti voidaan koota tämän virren aikana tai jumalanpalveluksen lopussa. Kolehdin kohde ilmoitetaan ennen virttä. Mikäli kolehti kootaan jumalanpalveluksen lopussa, sen kohde voidaan ilmoittaa esirukousaiheena ennen yhteistä esirukousta. Kolehti voidaan siunata (s. 246).

Virren sijasta voi olla muuta musiikkia.

III Rukous

---

16. Yhteinen esirukous

Yhteinen esirukous voidaan valmistella yhdessä seurakuntalaisten kanssa. Esirukouksen sisällöstä ks. s. 8. Rukous on mahdollista jaksottaa rukouslauseella, -laululla tai hiljaisuudella.

Yhteisiä esirukouksia s. 206 ja esirukousaiheita s. 229. Paastonaikana tuhkakeskiiviikosta lähtien voidaan käyttää litaniaa (s. 221, virsikirjan jumalanpalvelusliitteessä nro 719) tai Trishagion-rukousta (s. 218, virsikirjan jumalanpalvelusliitteessä nro 718).

Yhteisenä esirukouksena voidaan käyttää myös virttä (esim. 174, 391, 436: 3–5, 439: 2–4, 440: 3–5, 442, 449, 501 tai 603). Tällöin virsi (kohta 15) jätetään pois.

Rukouskehotus ja seurakunnan aamen voidaan laulaa tai lausua.

Esirukouksen yhteydessä tai ennen sitä ilmoitetaan kastetut, kuulutetut tai avioliiton solmineet ja

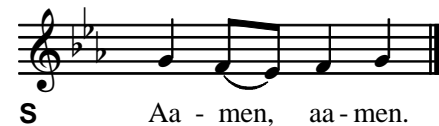
kuolleet. Ilmoituksiin voidaan liittää musiikkia ja/tai symbolista toimintaa (esim. kynttilöiden sytytys). Ilmoituksiin liittyvät rukoukset s. 229.

Yhteinen esirukous voidaan toteuttaa tavanomaista laajempaan, ja siihen voi sisältyä esimerkiksi henkilökohtaista sielunhoitoa. Voidaan käyttää myös rukousalttareita.

Sävelmäsarjat 1–3:

– rukous

TAI

Sävelmäsarja 4:

– rukous

17. Isä meidän (Pater noster)

Herran rukous lausutaan yhteen ääneen. Se voidaan myös laulaa (sävelmät s. 453, virsikirjan jumalanpalvelusliitteessä nro 805).

Herran rukouksen ekumeenisista sanamuotoa (s. 262) voidaan käyttää ekumeenisissa tilaisuuksissa.

S Isä meidän, joka olet taivaissa.
Pyhitetty olkoon sinun nimesi.
Tulkoon sinun valtakuntasi.
Tapahtukoon sinun tahtosi,
myös maan päällä niin kuin taivaassa.
Anna meille tänä päivänä meidän jokapäiväinen leipämme.
Ja anna meille meidän syntimme anteeksi,
niin kuin mekin anteeksi annamme niille,
jotka ovat meitä vastaan rikkoneet.
Äläkä saata meitä kiusaukseen,
vaan päästä meidät pahasta.
Sillä sinun on valtakunta ja voima ja kunnia iankaikkisesti.
Aamen.

IV Päätös

---

*18. Ylistysvirsi

Ylistysvirtenä voidaan käyttää esimerkiksi seuraavia: 138: 5, 329: 1, 5, 332: 3–4, 333: 1, 9, 339: 1, 4, paastonaikana esim. 324: 5–6.

Voidaan käyttää myös messun ylistystä (Benedicamus).

Ylistysvirsi jätetään pois kiirastorstein, pitkäperjantain ja hiljaisen lauantain jumalanpalveluksista.

*19. Siunaus

Siunaus voidaan myös laulaa (sävelmiä s. 427).

L Herra siunatkoon teitä ja varjelkoon teitä.
Herra kirkastakoon kasvonsa teille
ja olkoon teille armollinen.
Herra kääntäköön kasvonsa teidän puoleenne
ja antakoon teille rauhan.
Isän ja + Pojan ja Pyhän Hengen nimeen.

S Aamen.

Lähetäminen

Kehotus lausutaan välittömästi ennen lähtemistä.

L/E Lähtekää rauhassa ja palvelkaa Herraa iloiten.

TAI

L/E Lähtekää rauhassa.
Olkaa rohkeat,
pitäkää hyvästä kiinni,
[älkää vastatko pahaan pahalla.
Rohkaiskaa arkoja,
tukekaa heikkoja,
auttakaa sorrettuja,]
kunnioittakaa kaikkia ihmisiä.
Rakastakaa ja palvelkaa Herraa
Pyhän Hengen voimassa iloiten.

20. Päätösmusiikki

Päätösmusiikkina voi olla virsi, kuorolaulu tai soitinmusiikkia.

Musiikin aikana voi olla ristikulkue, johon seurakunta tulee mukaan.